

1. Test zo slov. jazyka a literatúry 2021

Text č. 1 : J. B. P. Moliere: Lakomec (úryvok)

HARPAGON: *Takú príležitosť treba bez váhania lapiť za vlasy. Je tu výhoda, aká by som inde darmo hľadal. Pán Anselm je ochotný vziať si Elizu bez vena.*

VALÉR: *Bez vena?*

HARPAGON: *Áno, bez vena.*

VALÉR: *Potom už nevravím ani slova. Vidite, to je ozaj pádny dôvod. Pred ním len kapitulovať!*

HARPAGON: *Pre mňa je to znamenitá úspora.*

VALÉR: *Bezpochyby. Škoda sa škriepiť. Pravda, vaša dcéra môže pripomieňať, že manželstvo je vec oveľa väčnejšia, ako sa zdá. Že v ľom ide o štastie alebo neštastie na celý život. Že zväzok, ktorý má trvať až do smrti, treba uzatvárať vždy len s najväčšou opatrnosťou.*

HARPAGON: *Bez vena.*

1. Ktorá z nasledujúcich možností uvádza Harpagonov dôvod na svadbu v ukážke?

- A. krásna nevesty
- B. výhodná úspora
- C. manželské šťastie
- D. doživotný záväzok

2. Harpagon predstavuje v ukážke:

- A. Starostlivého ženícha, ktorému ide o životné šťastie krásnej Elizy.
- B. Prešibáneho ženícha, ktorý si nechce vziať Elizu bez majetku.
- C. Hrabivého otca, pre ktorého sú finančné statky to najdôležitejšie.
- D. Šetrného otca, ktorý chce finančne zabezpečiť dcéru do smrti.

3. V ktorej možnosti je najlepšie vystihnutý význam zvýraznenej vety v ukážke?

A, vzdialiť sa	C, vziať sa
B, pokloniť sa	D, chrániť sa

4. Koľko replík z ukážky patrí Valérovi?

5. Aký typ z hľadiska modálnosti / obsahu predstavuje nasledujúca veta?
Bez vena?

6. Ktorý slovný druh predstavuje zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?
Pravda, vaša dcéra môže pripomieňať, že manželstvo je vec oveľa väčnejšia, ako sa zdá.

7. Vytvorte G.pl. od slova euro.

8. Nahradťte radovú číslovku vo vete slovom.
Na výstavu prišiel 1000 000 000 návštevník.

9. V ktorej možnosti nie je synonymum slova pádny v uvedenej ukážke?

A. nepodstatný	B. závažný	C. dôležitý	D. presvedčivý

10. Ku ktorému literárному druhu patrí uvedená ukážka?

Text č. 2 : Druhý Černobyl?

Druhá najhoršia v historii. Taká je jadrová nehoda japonskej elektrárne Fukušima. Jej závažnosť je podľa úradov už rovnaká ako katastrofa v Černobyle. Radiacie však uniklo podstatne menej.

Nehoda v jadrovej elektrári Fukušima by mohla byť horšia ako Černobyl. Priznal to jej majiteľ.

TOKIO, BRATISLAVA. Nehoda v jadrovej elektrári Fukušima je väzenejšia, ako naznačovali prvé odhady. Včera to priznalo Japonsko a rozhodlo sa problémom nukleárneho zariadenia priradiť najzávažnejší, siedmy stupeň zo sedembodovej Medzinárodnej stupnice jadrových a rádiologických udalostí (INES).

Znamená to, že nehoda má dôsledky na zdravie a životné prostredie a došlo k úniku obsahu z jadra reaktorov. Fukušima tak má rovnakú závažnosť ako jadrová katastrofa v Černobyle v roku 1986.

Desatinový únik

Nevie sa presne, kolko rádioaktívneho materiálu uniklo do okolia. Na severovýchode krajinu je však zamorená pôda aj niektoré druhy rastlín. Väzne kontaminované je more v blízkom okolí nukleárneho zariadenia.

Odhady hovoria, že rádioaktivitu mohlo uniknuť 370-tisíc až 630-tisíc terabecquerelov. Toto zamorenie pochádza najmä z druhého reaktora jadrovej elektrárne.

„Japonsko nacičovalo správanie v prípade jadrovej nehody,“ povedal pre denník Wall Street Journal Hidehiko Nišijama z japonského úradu pre jadrovú bezpečnosť.

„Teraz čelíme kríze s historickými rozmermi.“ Japonská vláda tvrdí, že z Fukušimy zatiaľ nie je nový Černobyl. Na rozdiel od neho unikla len desatina rádioaktívnych prvkov. V prípade Fukušimy nevybuchol ani samotný reaktor, na mieste nehody zapríčinenej vlnou cunami nezomierali ožiareni ľudia.

Sme, 13. 4. 2011, upravené

11. Rozhodnite, ktorý výrok je podľa ukážky pravdivý.

- A. Z Fukušimy uniklo rovnaké množstvo rádioaktívnych látok ako v Černobyle.
- B. Podľa INES sa prvá veľká rádioaktívna havária odohrala na Ukrajine.
- C. Prvá nukleárna nehoda je spojená s jadrovou elektráriou v Kanade.
- D. Pri havárii v Jaslovských Bohuniciach neunikla radiácia do areálu elektrárne.

12. Kto je podľa ukážky autorom citátu: „Teraz čelíme kríze s historickými rozmermi.“?

- A. Pracovník úradu pre jadrovú bezpečnosť.
- B. Majiteľ jadrovej elektrárne Fukušima.
- C. Hovorca japonskej vlády.
- D. Redaktor deníka Wall Street Journal.

13. Podľa japonských úradov je dôvodom pre vyhlásenie stupňa 7 vo Fukušime:

- A. Nepripravenosť personálu na jadrovú haváriu.
- B. Znepokojenie svetových veľmocí.
- C. Zamorenie pôdy a blízkeho mora.
- D. Smrť ľudí v dôsledku cunami a ožiarenia.

14. Ku ktorému štýlu patrí uvedená ukážka?

15. Vypíšte z ukážky jednoslovne slovenské synonymum k cudziesmu slovu *škála*.

16. Vypíšte z nasledujúcej vety predmet/y.
No v týchto dňoch čelíme kríze s historickými rozmermi.

17. V ktorej možnosti nie sú termíny alebo združené pomenovania?

- A. radiácia, Medzinárodná stupnica jadrových a rádiologických udalostí
- B. rádioaktívny materiál, reaktor
- C. cunami, katastrofa v Černobyle
- D. nukleárne zariadenie, jadrová elektráreň

18. V ktorej možnosti je sloveso v dokonavom vide?

- A. pretrváva
- B. priniesie
- C. vytvára
- D. sužovali

19. Ktorým slohotvorným postupom vzniklo slovo *elektromobil*?

- A. skracovaním
- B. skladaním
- C. odvodením
- D. spájaním

20. V ktorej možnosti je zvýraznený nezhodný prílastok?

- A. miesto nehody
- B. ožiareni ľudia
- C. má rovnakú závažnosť
- D. katastrofa v Černobyle

Text č. 3 : Ján Botto – Smrť Jánošíkova (úryvok, upravený)

Spí opretý na kláte, odetý zo zlata,
ale na ňom nadzemská ligoce sa šata.

Tieň kríža mu na prsiach, na čele blesk žiarí,

rúčky, nôžky krvavé – a úsmev na tvári.

Bo svetlom tým, čo zhora okienkom dnu vpadá,

s sebou, s Bohom zmierená duša jeho mladá –

sťa rebríkom Jakuba v iný svet vyšla si

hladať pravú otčinu prasvetla i krásy.

A tam pred ňou tajomný závoj sa rozvojí:

i v zorách dňa večného vitajú sa svoji.

Tak sníva junák väzeň mladosti krásny sen:

oj, ži mi, ži, junák môj, že aspoň vo sne len!

Snívaj, snívaj o slávy báječnom ústní –

snívaj aspoň, pride čas a sen tvoj sa splní! –

21. Z hľadiska dodržania pravidiel sylabického veršového systému autor opakuje v ukážke rovnaký počet slabík vo verši:

- A. 12 slabík C. kombinuje 12 a 13 slabík
B. 13 slabík D. kombinuje 11 a 12 slabík

22. O čom sníva junák v ukážke?

- A. o mladosti B. o bohatstve C. o víťazstve D. o sláve

23. Do ktorého obdobia patrí autor uvedenej ukážky?

- A. realizmu C. klasicizmu
B. romantizmu D. literárnej moderny

24. Lepšiu budúenosť Slovákov v teste ukážky ohlasuje

- A. uzdravujúci spánok C. ustupujúca tma
B. splnený zázrak D. zmierená duša

25. Napíšte druh rýmu a rýmovú schému, ktorú básnik použil v uvedenej ukážke.

26. Pomenujte umelecký jazykový prostriedok, ktorý predstavuje nasledujúci verš:

Tu skovany v okovách, ale volný vo sne.

27. Kol'ko viet obsahujú prvé dva verše druhej strofy v ukážke?

28. V ktorej možnosti nie je uvedené slovo s rovnakým významom, aký má podčiarknuté slovo v nasledujúcom verši?

Hľadať pravú otčinu prasvetla i krásy.

- A. vlast' B. dedovizeň C. domovina D. dedičstvo

29. Ku ktorému literárному druhu patrí uvedená ukážka?

- A. lyrika B. epika C. lyrika a epika D. balada

30. Ktoré tvrdenie o ukážke neplatí?

- A. Autor využil zdrobneniny, aby navodil emocionalitu pri opise hlavného hrdinu.
B. Básnik zavŕsil ukážku nádejou, že pride čas, kedy sa sny naplnia.
C. Autor využil prirovnanie, epitetá, citoslovce a metafory.
D. Básnik si vybral tému smiti, aby zdôraznil titaničkosť a bezvýchodiskovosť hrdinu.

Kľúč správnych odpovedí
zo slovenského jazyka a literatúry

3. 5. 2021

	Odpoveď	Body
1.	B	1
2.	C	1
3.	C	1
4.	tri	1
5.	opytovacia	1
6.	častica	1
7.	eur	1
8.	miliardtý	1
9.	A	1
10.	dráma	1
11.	B	1
12.	A	1
13.	C	1
14.	publicistickému	1
15.	stupnica	1
16.	kríze	1
17.	C	1
18.	B	1
19.	B	1
20.	A	1
21.	B	1
22.	D	1
23.	B	1
24.	C	1
25.	AABB - združený	1
26.	kontrast, protiklad, metafora	1
27.	4	1
28.	D	1
29.	C	1
30.	D	1

Získaný počet bodov:

30